

GALERIA 6: NA ŻYDOWSKIEJ ULICY, 1918–1939

G6

Ulica

NA ŻYDOWSKIEJ ULICY

Przejdź gwarną ulicą dużego miasta międzywojennej Polski, przyglądając się projekcjom na fasadach budynków. To właśnie w miastach i miasteczkach skupiało się wówczas żydowskie życie polityczne, kulturalne i ekonomiczne, a sformułowanie *di jidysze gas* – „żydowska ulica” – w sensie metaforycznym oznaczało też „żydowski świat”. Pomimo trudnej sytuacji ekonomicznej i antysemityzmu, był to okres politycznego rozkwitu i rozwoju kultury żydowskiej w językach →**jidysz**, →**hebrajskim** i polskim. Z ulicy wejść do pomieszczeń poświęconych kulturze oraz aktywności politycznej Żydów.

Idź w lewo, zostawiając za sobą film o wybuchu I wojny światowej. Następnie skieruj się w prawo, by przejść pod łukiem wiodącym na ulicę.

GALERIA 7: ZAGŁADA, 1939–1944

G7

Getto warszawskie

GETTO WARSZAWSKIE

Spośród ponad 600 gett utworzonych w okupowanej Polsce getto warszawskie było największym zarówno ze względu na rozmiar, jak i liczbę osadzonych, sięgającą 450 000 osób w okresie pomiędzy październikiem 1940 roku i majem 1943 roku. Na ścianach znajdziesz cytaty z dzienników Emanuela Ringelbluma i Adama Czerniakowa, którzy są narratorami w tej przestrzeni. Czerniaków był przewodniczącym Judenratu, Rady Żydowskiej, powołanej przez Niemców do zarządzania gettem. Ringelblum to historyk i twórca tajnego archiwum, zwanego Oneg Szabat, którego misją było udokumentowanie wszystkich aspektów życia getta. Zgromadzone w nim dokumenty stały się podstawą prezentacji getta warszawskiego na wystawie.

Przejdź przez trzy kolejne części galerii: wybuch wojny, początek okupacji i represje wobec Żydów, by wejść do przestrzeni poświęconej gettu warszawskiemu. Poznasz ją po ukośnych, szarych ścianach.

GALERIA 8: POWOJNIE, 1944 DO DZIŚ

G8

Prezentacja Pomnika Bohaterów Getta

POMNIK BOHATERÓW GETTA

Pomnik Bohaterów Getta dłuta Natana Rapoporta został odsłonięty wśród ruin w 1948 roku, w piątą rocznicę powstania w getcie warszawskim. Jego budowę pokazano na wystawie poprzez dokumenty, fotografie i oryginalne obiekty z kolekcji Muzeum POLIN. Kronika Filmowa pokazuje uroczystość odsłonięcia pomnika z tysiącami uczestników, w tym oficjalnymi delegacjami z Polski i zagranicy. Upamiętnienie ofiar Zagłady, przywrócenie im godności i próby rozliczeń to najważniejsze cele przyświecające ocalałym. Budynek Muzeum POLIN stanął naprzeciw Pomnika Bohaterów Getta.

Po wejściu do galerii stań tak, by po lewej stronie mieć ścianę formularzy rejestracyjnych. Na wprost, nieco po prawej stronie znajdują się materiały dotyczące Pomnika Bohaterów Getta.

ODRODZENIE ŻYCIA ŻYDOWSKIEGO

Od upadku komunizmu w 1989 roku obserwujemy powolne odradzanie życia żydowskiego w Polsce oraz wzrost zainteresowania kulturą i historią Żydów wśród Polaków. W interaktywnych wywiadach współcześni Żydzi polscy odpowiadają na pytania: Czy w Polsce jest antysemityzm? Czym jest dla Ciebie Izrael? Kto dla kogo tworzy kulturę żydowską? Czy jest przyszłość dla Żydów w Polsce? Czy zawsze wiedziałeś, że jesteś Żydem? Co znaczy być Żydem w Polsce?

Końcowa część wystawy

Interaktywne wywiady

Z kolekcji: Beit Hatfutsot: Museum of the Jewish People, Filмотeki Narodowej, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Narodowego Archiwum Cyfrowego, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Bazyliki Mariackiej w Krakowie, Yad Vashem, YIVO Institute for Jewish Research.

Wspólna instytucja kultury

Wsparcie udzielone z funduszy norweskich i EOG przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię

www.eeagrants.org, www.norwaygrants.org

Główni partnerzy merytoryczni:

Zapraszamy do Centrum Informacyjnego, gdzie można skorzystać z materiałów dotyczących historii, genealogii oraz dziedzictwa lokalnych społeczności. Oferta Centrum obejmuje również warsztaty i specjalistyczne konsultacje. Czynne codziennie oprócz wtorków w godzinach 10:00-18:00.

Tysiąc lat w godzinę

GALERIA 2: PIERWSZE SPOTKANIA, 965–1500

G2

Prezentacja brakteatu

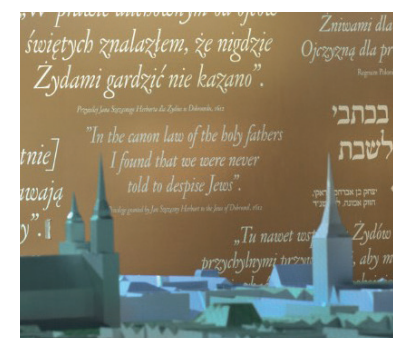
BRAKTEAT

Ta pochodząca z XIII w. moneta jest najstarszym obiektem w kolekcji Muzeum POLIN. Tradycyjnie monety te były bite jednostronnie. →**Hebrajskie** inskrypcje na nich wskazują na rolę Żydów w biciu brakteatów i rozwoju średniowiecznej gospodarki monetarnej kraju. Obejrzyj brakteat na interaktywnym stole, gdzie możesz także zaprojektować własny!

Idź w stronę drewnianego grodu i zatrzymaj się przy okrągłym stole z dwoma ekranami interaktywnymi i gablotą, w której prezentowany jest brakteat.

GALERIA 3: PARADISUS IUDAEORUM, 1565–1648

G3

Interaktywna makietka Krakowa i Kazimierza

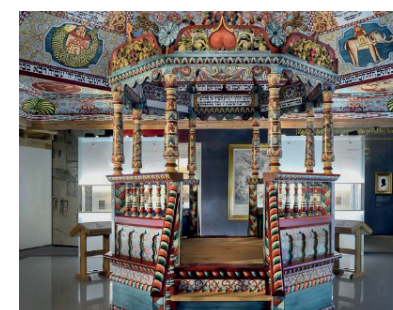
MODEL KRAKOWA I KAZIMIERZA

Historia największej i najbardziej wpływowej gminy żydowskiej w Europie Środkowej została zaprezentowana na interaktywnej makiecie Krakowa i pobliskiego Kazimierza. Spójrz na makietę, po prawej stronie znajduje się Kazimierz, dokąd w 1495 roku król Jan Olbracht przeniósł krakowskich Żydów. Część z nich nadal prowadziła interesy w Krakowie, a niektórzy nawet służyli na dworze królewskim jako medycy lub bankierzy. Spójrz na ekrany otaczające makietę i poznaj społeczność żydowską Krakowa i Kazimierza z jej instytucjami i budowlami, w tym również sześcioma →**synagogami**, z których wszystkie istnieją do dziś. Spotkaj →**rabina** Mojżesza Isserlesa i innych mędrców. Dowiedz się, jak kształtowały się relacje polsko-żydowskie.

Multimedialną makietę znajdziesz pośrodku galerii.

GALERIA 4: MIASTECZKO, 1648–1772

G4

Rekonstrukcja bimy i dachu synagogi z Gwoźdźca

SYNAGOGA Z GWOŹDŹCA

→**Synagoga** to centrum życia gminy żydowskiej. Drewniana synagoga w Gwoźdźcu powstała ok. 1650 roku. Jej wnętrze, ozdobione malowanymi tekstami modlitw, znakami zodiaku oraz przedstawieniami zwierząt i kwiatów, zostało odnowione w 1729 roku. Centralne usytuowanie →**bimy** – podium, z którego odczytuje się →**Torę** – jest typowe dla polskich synagog. Budowla została zniszczona ok. 1914 roku. W latach 2011–2012 ponad 300 ochotników i specjalistów pod kierunkiem Handhouse Studio wykonało rekonstrukcję dachu i pięknie malowanego sklepienia, używając do tego tradycyjnych technik, narzędzi i materiałów. W dawnej Rzeczypospolitej znajdowało się ponad 150 drewnianych synagog. Wszystkie uległy zniszczeniu.

Po wejściu do galerii skręć w prawo i przejdź przez targowisko w stronę synagogi.

GALERIA 5: WYZWANIA NOWOCZESNOŚCI, 1772–1914

G5

Sala tronowa

ROZBIORY

Władcy Prus, Austrii i Rosji patrzą z portretów na pusty tron polskiego króla. Pomiędzy 1772 a 1795 rokiem dokonali rozbiorów Rzeczypospolitej, która w następstwie zniknęła z politycznej mapy Europy. Oznaczało to, że polscy Żydzi stali się poddanymi trzech silnie centralistycznie zarządzanych mocarstw. Usiądź na jednym z tronów wokół interaktywnego stołu, by dowiedzieć się o prawach regulujących szczegółowe aspekty życia Żydów pod zaborami. Mapy na ścianach sali prezentują podział polityczny tej części Europy, który przetrwał do I wojny światowej.

Wychodząc z →**synagogi**, skręć w lewo i przejdź przez korytarz prowadzący w kierunku tronu i trzech dużych portretów.